

KÚRIA

Bfv.III.1.019/2011/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év március hó 20. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva az Esztergomi Városi Bíróság 6.B.153/2000/73. számú ítéletét, illetőleg a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 12.Bf.297/2004/12. számú végzését a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 22.860 (huszonkettőezer-nyolcszázhatvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

Az Esztergomi Városi Bíróság a 2004. február 2-án kihirdetett 6.B.153/2000/73. számú ítéletével a szír állampolgár II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként, súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntettének kísérletében.

Ezért öt 2 év 8 hónapi börtönbüntetésre, 100.000 Ft - meg nem fizetése esetén 5.000 forintonként egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatandó - pénzmellékbüntetésre és 4 évre a Magyar Köztársaság területéről kiutasításra ítélte.

Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2004. november 23-án meghozott 12.Bf.297/2004/12. számú végzésével az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélettel megállapított - és a másodfokú bíróság által is irányadónak tartott - tényállás II. rendű terhelt magatartására vonatkozó és felülvizsgálati indítvánnyal érintett részének lényege a következő.

A II. rendű terhelt szír állampolgár, nőtlen, egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, vállalkozó, havi keresete 120.000 Ft.

1996-1997. évben E.-ben az I. rendű és a III. rendű terhelt üzemeltette a sértett szórakozóhelyét. Időközben több, a sértett tulajdonát képező tárgy eltűnt. Emiatt viszonyuk megromlott, a sértett sikkasztás miatt feljelentést tett, az I. és III. rendű terhelt ellen büntetőeljárás indult. Ennek során a két terhelt egy gépkocsit ajánlott fel a sértettnek, ezáltal kárigényét kielégítették.

2000 januárjában E.-ben az I. és III. rendű terhelt a II. rendű terhelttel együtt felkereste a sértettet. Az I. rendű terhelt felelősségre vont a még folyamatban lévő büntetőeljárás miatt, majd 600.000 Ft átadását követelte azzal, ha aérésnek önként nem tesz eleget, akkor agyonverik, bántalmazni fogják a családját is.

A sértett fenyegetésébe bekapcsolódott a II. rendű terhelt is és közölte vele, hogy ne magyarázzon, fizetnie kell, valamint azt is, hogy el lesz tüntetve, ki lesz nyírva. A III. rendű terhelt a fenyegetésekre egyetértően bólogatott.

2000. január 10-én a sértett felhívta telefonon II. rendű terhelttet azzal, hogy csak 400.000 forintot tud fizetni, mire a terhelt válasza az volt, hogy ki kell fizetnie a maradék 200.000 forintot is.

2000. január 13-án a sértett újból felhívta II. rendű terhelttet és megbeszélték, hogy a pénz átadása E.-ben egy bárban lesz. A sértett a megbeszélt helyen várta a II. rendű terhelttet, amikor előbb odaérkezett az I. rendű és a III. rendű terhelt, de a bárba nem mentek be, hanem gépkocsijukkal elhajtottak.

Nem sokkal később érkezett meg a II. rendű terhelt a IV. rendű terhelt társaságában. A sértett ekkor borítékban 300.000 forintot átadott a II. rendű terheltnek.

Megelőzően a sértett a rendőrséghez fordult, az átadott bankjegyek sorszámait feljegyezték. A rendőrség a pénzáradást követően azonnal elfogta a terhelteket, a pénzt lefoglalta és a sértettnek visszaadta.

Ítéletszerkesztésből adódóan az indokolás más részében lévő ténymegállapítás;

elsőfokú ítélet

11. oldal 9. bekezdése:

A bűncselekmény elkövetésének időpontjában az I. rendű és a III. rendű terhelt ellen folyó büntetőügyben a terheltek és a sértett között olyan megállapodás jött létre, hogy nincsenek egymással szemben vagyoni követeléseik.

10. oldal 2. és 4. bekezdése

A rendőri intézkedés kezdetekor a II. rendű terhelt a helyszínről gépkocsijához futott, megpróbált beszállni és az átvett pénzt tartalmazó borítékot a gépkocsi alá dobta.

Az elsőfokú bíróság a Btk. 2. §-a alapján az elbíráláskor hatályos büntetőtörvényt alkalmazta. Jogi értékelése szerint a II. rendű terhelt magatartásával társtettesként megvalósította a súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás bűntettének kísérletét [Btk. 323. § (1) bek., (2) bek. b) pont]. Tisztában volt ugyanis (az I. rendű és III. rendű terhelttel együtt) azzal, hogy a sértett felé nincs jogos, vagy jogosnak vélt igénye, tudta, hogy vagyoni követelése jogtalan haszonszerzést céloz. A sértett agyonverésével, „kinyírásával”, eltüntetésével, családjá bántalmazásával való fenyegetés pedig élet vagy testi épség elleni. A zsarolás nem befejezett, mivel a rendőrséggel egyeztetett pénzáadás esetében a sértett valójában nem kényszer hatására, hanem önszántából cselekedett.

Az elsőfokú bíróság a II. rendű terheltet a Btk. 61. § (1) és (3) bekezdése alapján kiutasította.

A másodfokú bíróság ezzel a jogi értékeléssel maradéktalanul egyetértett. Mindemellett kifejtette, hogy a felrótt bűncselekmény jellegére tekintettel a kiutasítás is megalapozott. A II. rendű terheltet korábban az idegenrendészeti hatóság már 3 évre kiutasította, hivatkozva arra, hogy őt a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 1996. június 29-én meghozott 1.B.XV.1575/1995/18. számú - a Fővárosi Bíróság 21.BF.XV.7459/1996/6. számú határozata folytán - 1997. március 6-án jogerős ítéletével közokirat-hamisítás

büntette miatt 36.000 Ft pénzbüntetésre és kiutasításra ítélte.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a kiutasítás miatt, annak mellőzése érdekében.

Indokai szerint a kiutasítás a Btk. 61. § (7) bekezdés c) pontjába ütközik, az elítélés alapját képező bűncselekmény büntetési tételének felső határa ugyanis 8 év. Hivatkozott a 2007. évi I. törvény 1. § (1) bekezdés c) pontjára, továbbá a csatolt születési anyakönyvi kivonatra, ami szerint a II. rendű terheltnek 2001. május 19-én született lánya magyar állampolgár, akinek nevelését, tartását ellátja.

Hivatkozott továbbá arra, hogy a II. rendű terhelt neve az alapügyben téves.

A Legfőbb Ügyészség BF.281/2011. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta és a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

Indokai szerint az indítványban megjelölt rendelkezés a másodfokú határozat után lépett hatályba. A II. rendű terhelt korábban közokirat-hamisítás büntettét, jelen ügyben pedig súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntettének kísérletét követte el. Ezért vele szemben, aki nem rendelkezett menekült státusszal, a kiutasítás alkalmazása - az elkövetéskor és elbíráláskor hatályos szabályok szerint - törvényes.

A Kúria az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a védő a felülvizsgálati indítványt fenntartotta és azzal, az ügyész pedig az írásbeli nyilatkozatában foglaltakkal egyező tartalommal szólalt fel.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelte esetében az elbíráláskor – és egyébként az elkövetéskor is – hatályos büntető törvény alkalmazásával kiutasítást szabott ki.

A Be. 423. § (2) bekezdése alapján – főszabályként – a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. A Be. 416. § (1) bekezdés e) és f) pontja, valamint a 423. § (3) bekezdése szerinti esetre vonatkozó – az Alkotmánybíróság és a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv döntése miatt – eltérő szabályozás jelen ügyben közömbös.

A II. rendű terheltek felrótt bűncselekmény irányadó tényállás szerinti elkövetésekor (2000. januárban), valamint az elsőfokú ítélet meghozatala (2004. február 2.) és a másodfokú határozat meghozatala (2004. november 23.) időpontjában a Btk. 61. §-a egyaránt a következő, változatlan szöveggel volt hatályban:

Btk. 61. § (1) Azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, a Magyar Köztársaság területéről ki kell utasítani. A kiutasított köteles az ország területét elhagyni, és a kiutasítás tartama alatt nem térhet vissza.

(2) Nem utasítható ki az, akit a külön törvényben meghatározottak szerint menekültként ismertek el.

(3) A kiutasítás végleges hatályú, vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az utasítható ki, akinek az országban való tartózkodása – figyelemmel az elkövetés jellegére, az elkövető kapcsolataira – a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné. A határozott ideig tartó kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(4) A kiutasítás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. A kiutasítás tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztés büntetését tölti.

(5) A végleges hatályú kiutasítás alól a bíróság a kiutasítottat kérelmére mentesítheti, ha arra érdemes és a kiutasítás óta tíz év eltelt.

Kétségtelen, hogy az egyébként 1999. március 1. óta ezzel a szöveggel hatályos szabályozást a másodfokú elbírálás időpontját követően

- 2005. szeptember 1-jei hatállyal a 2005. évi XCI. törvény 1. §-a,
- 2007. július 1-jei hatállyal a 2007. évi XXVII. törvény 2. §-a,
- 2009. augusztus 9-i hatállyal a 2009. évi LXXX. törvény 18. §-a, illetve legutóbb (ország megnevezés változása folytán)
- 2012. január 1-jei hatállyal a 2011. évi CL. törvény 20. §-a módosította.

Közülük azonban csupán a 2005. évi XCI. törvény 30. §-a rendelkezett – kizárólag a végleges hatályú kiutasítás

vonatkozásában - visszamenőleges hatállyal.

Következésképpen - szemben az indítvány álláspontjával - a II. rendű terhelt esetében nincs anyagi jogi alapja az elbírálás után hatályba lépett 61. § (7) bekezdés c) pontja alkalmazásának [amit a 2005. évi XCI. törvény 1. § (2) bekezdése 2005. szeptember 1-től iktatott be].

A II. rendű terheltet az eljáró bíróság - 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő - súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás bűntettének kísérletében mondta ki bűnösnek. A felrótt bűncselekmény jellege - amint a másodfokú bíróság is kifejtette - kétség kívül alapot adott arra a következtetésre, hogy a II. rendű terheltnek az országban tartózkodása nem kívánatos.

Ekként pedig a nem magyar állampolgár, menekült státusszal nem rendelkező II. rendű terhelt esetében a kiutasítás alkalmazása kötelező volt. Az eljáró bíróság határozott tartamú kiutasítást szabott ki, aminek mértéke szintén törvényes.

Az iratokból kitűnően az Esztergomi Városi Bíróság 2009. június 15-én meghozott 6.B.153/2000/157. számú határozatával - a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal kérelmére a 2007. évi I. törvény 49. § (2) bekezdése szerint eljárva - a II. rendű terhelt kiutasítását fenntartotta. A terhelt fellebbezése alapján eljárva a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság a 2009. szeptember 8-án meghozott 2.Bkf.438/2009/4. számú végzésével pedig az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény (változatlan szöveggel jelenleg is hatályos) 49. §-a szerint:

- (1) Ha a kiutasítást elrendelő bírósági ítélet végrehajtásáig - a szabadságvesztés büntetés kivételével - az ítélet meghozatalától számított több mint két év telt el, az eljáró hatóság kezdeményezi a kiutasítást elrendelő bíróságnál az ítélet felülvizsgálatát.

- (2) A bíróság megvizsgálja, hogy a kiutasítás elrendelése óta történt-e jelentős változás a kiutasított körülményeiben, illetve, hogy az érintett személy jelentős és tényleges veszélyt jelent-e a közrendre és közbiztonságra, és dönt a kiutasítás fenntartásáról vagy törléséről.

Az eljáró bíróság e határozata azonban nem ügydöntő határozat, mivel nem dönt a vád érdeméről, illetve a vád alapján folyt eljárás lezárásáról [Be. 257. § (1) bek.]. Következésképpen felülvizsgálat tárgyát sem képezheti [Be. 416. § (1) bek.].

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján, a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta; a bűnügyi költség viseléséről pedig a Be. 429. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Megjegyzí a Kúria, hogy - az iratokból kitűnően - jelen felülvizsgálattal érintett alapügy vonatkozásában, korábban a Legfelsőbb Bíróság

- a 2005. március 17-én meghozott Bfv.I.208/2005/4. számú végzésével a II. rendű terhelt érdekében (akkor) eljáró védő felülvizsgálati indítványát, mint nem jogosulttól származót elutasította; majd

- a 2005. június 14-én meghozott Bfv.I.208/2005/6. számú végzésével a II. rendű terhelt által - védője útján - benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a az alapügyben hozott jogerős határozatot hatályában fenntartotta.

Budapest, 2012. március 20.

Dr. AkácZ József s.k. a tanács elnöke, Dr. Márki Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

bírósági tisztviselő
N-né TH